

markkaa, biljardimaksuja 160 markkaa, sakkoja valtionverojen maksamisen laiminlyömisestä 100 markkaa ja Venäjällä oleskelevien henkilöiden vaivaismaksuja 200 markkaa. — Kuudes osasto, Sekalaista, osoitti vähennyistä 14,285: 20 markkaa. Tähän merkittiin kaksi uutta erää, nimittäin 1,200 markkaa klosettimaksuja ja 500 markkaa lannankaatomaksuja, ja korotettiin mieskohtaista vaivaismaksua 4,000 markkaa, tuloja sairaanhoidosta kunnallisessa sairaalassa 400 markkaa ja koiraveroa 1,000 markkaa. Sitä vastoin poistettiin 8,100 markan tuloerä, joka aikaisemmin oli merkitty sinä osana majoituskustannuksista, jota Venäjän valtakunta ei korvannut ja joka suoritettiin taksoitetusta majoitustuulaakista kertyneillä varoilla, sekä alennettiin Venäjän valtakunnanrahastolta saatavaa majoituskorvausta 12,705: 20 markkaa, kansakoulujen oppilasmaksujen erää 300 markkaa ja kansakoulunoppilaiden käsitöistä saatavaa tuloa 280 markkaa. — Seitsemännen osaston, Valtionavut, kokonaismäärää lisättiin 20,000 markkaa, ja lisäys aiheutui kokonaan kansakoulujen valtionavusta ¹⁾). — Kahdeksas osasto, Vesijohto, osoitti 26,300 markan suuruista lisäystä. Uusi oli tässä 300 markan erä, korotusta vedenkäyttömaksujen myöhästyneestä suorittamisesta. Vedenmyyntituloa lisättiin 25,000 markkaa ja vesimittarien vuokria 1,000 markkaa. — Edellisenä vuonna tulosääntöön sisältynyt yhdeksäs osasto, Lainat, yhteensä 695,430 markkaa, poistettiin kokonaan tulosäännöstä. — Taksoituksella koottava määrä vahvistettiin lopuksi 613,165: 11 markaksi eli 59,018: 21 markkaa pienemmäksi kuin vuoden 1887 talousarviossa.

Talousarviovaliokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto sen ohessa päätti, että kaupungille tuleva osuus paloviinaverosta, 7,805: 23 markkaa, oli etusijassa käytettävä kansankirjaston ja lukusalin menojen suorittamiseen.

Talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto talousarviovaliokunnan ehdotuksesta päätti julkaista vuoden 1888 vahvistetun talousarvion painosta.

Muista kaupunginvaltuuston talousarvion käsittelyn yhteydessä tekemistä päätöksistä tehdään selvää ²⁾ muualla tässä kertomuksessa.

C. Muut asiat.

Annetut vuosikertomukset. Rahatoimikamari lähetti ³⁾ kaupunginvaltuustolle painetun kertomuksen toiminnastaan vuonna 1885.

Kertomukset vuodelta 1886 antoivat holhouslautakunta ⁴⁾, sovintolautakunta ⁵⁾, kaupunginlääkäri ⁶⁾, palotoimikunta ⁷⁾, kansankirjaston ja lukusalin toimikunta ⁸⁾ sekä Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta ⁹⁾. Näistä oli kaupunginlääkäriin kertomus painettu, ja kaupunginvaltuusto päätti, että myöskin sovintolautakunnan, palotoimikunnan, kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan sekä Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnan antamat kertomukset oli julkaistava painosta.

¹⁾ Ks. s. 226. — ²⁾ Ks. s. 219, 222, 226 ja 229. — ³⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 23 §. — ⁴⁾ S:n s:n 24 §. — ⁵⁾ S:n 22 p. marrask. 4 § ja 19 p. huhtik. 9 §. — ⁶⁾ S:n 19 p. huhtik. 8 §. — ⁷⁾ S:n s:n 10 § ja 3 p. toukok. 10 §. — ⁸⁾ S:n 3 p. toukok. 17 § ja 17 p. toukok. 16 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. kesäk. 21 § ja 20 p. syysk. 21 §.

Samoin lähetti kansakoulutarkastaja ¹⁾ kertomukset kaupungin kansakoulutoimesta lukuvuosina 1885—86 ja 1886—87 sekä kaasuntarkastaja ²⁾ kertomuksen valaistusvuodelta 1886—87. Molemmat ensiksi mainitut kertomukset olivat painetut ja viimeksi mainittukin oli valtuuston päätöksen mukaan painatettava.

Ratkaisemattomien asiain luettelo. Luettelo kaupunginvaltuuston diariin merkityistä joulukuun 31 p:nä 1886 ratkaisematta olleista asioista jaettiin ³⁾ valtuutetuille, mutta ei aiheuttanut toimenpidettä valtuuston taholta.

Naisen vaalikelpoisuus vaivaihoitohallituksen jäseneksi ja varajäseneksi. Erinäisten Helsingin kunnan jäsenen anomus ryhtymisestä sen suuntaisiin toimenpiteisiin, että se este, jonka voimassa oleva vaivaihoito-ohjesääntö asetti naisen vaalikelpoisuudelle vaivaihoitohallituksen jäseneksi ja varajäseneksi, kumottaisiin, kaupunginvaltuusto lähetti ⁴⁾ valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Fellman, Langenskiöld ja Bengelsdorff. Sittemmin antamassaan mietinnössä ⁵⁾ valiokunta lausui m.m., että kaupungin vaivaihoito-ohjesäännön 8 §:n 4:s kohta, johon anomuksen tekijät viittasivat, sen käsityksen mukaan ei ollut ainoa este naisen valitsemiselle vaivaihoitohallituksen, koska erinäiset vuoden 1873 kunnallisasetuksen säännökset oli pakko tulkita siten, että kyseiseen hallitukseen voitiin valita ainoastaan miehiä. Koska anomuksen tekijäin toivomus niin muodoin ei näyttänyt olevan toteutettavissa edellä mainittua kohtaa muuttamalla, valiokunta ehdotti, että valtuusto lykkäisi ryhtymisen heidän toivomaansa suuntaan käyviin toimenpiteisiin toistaiseksi. Mutta koska valiokunnankin mielestä olisi yhteiskunnalle hyödyksi, että nainen voitaisiin valita kunnallisiin hallituksiin ja lautakuntiin ja eritoten vaivaihoitohallitukseen, valiokunta esitti, että valtuusto kehoittaisi kaupungin edustajia porvarissäädyssä ensiksi tulevilla valtiopäivillä tekemään maan säädyille ehdotuksen voimassa olevan lainsäädännön muuttamisesta puheena olleessa tarkoituksessa. Mietintöön oheistetussa vastalauseessa vt Fellman kuitenkin toi esiin sen kannan, että kunnallisasetuksen ei voitu katsoa estävän naisen valitsemista kyseiseen hallitukseen, ja ehdotti puolestaan, että valtuusto anois läänin kuvernööriltä vaivaihoito-ohjesäännön 8 §:n 4 kohdan vaalikelpoisuutta koskevan osan kumoamista.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ hyläten valiokunnan ehdotuksen lähettää kuvernöörille asiasta esityksen vastalauseen esittäjän ehdottamassa tarkoituksessa.

Huutokauppalaitosta koskevien asetusten tarkastus. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1885 antanut ⁷⁾ rahatoimikamarille tehtäväksi ehdottaa huutokauppakamarin tulojen lisäämistä ja huutokauppalaitosta koskevien asetusten mahdollisesti tarpeellista uudistamista tarkoittavia toimenpiteitä. Kamari antoi vuonna 1887 valtuustolle lausunnon erinäisistä huutokauppalaitosta koskevista kysymyksistä ⁸⁾, m.m. edellä mainitusta. Siinä kamari m.m. esitti historiallisen katsauksen asiaa koskevaan lainsäädäntöön sekä tietoja huutokauppakamarin järjestelystä ja taloudesta. Vaikkakaan huutokauppalaitos ei ollut kaupungille mikään edullinen liikeyritys, oli kuitenkin kamarin mielestä olemassa seikka, joka vaati sen säilyttämistä kaupungin laitoksena, nimittäin se, että kaupunki oli velvollinen huolehti-

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 1 § ja 11 p. lokak. 3 §. — ²⁾ S:n 11 p. lokak. 5 § ja 8 p. marrask. 13 §. — ³⁾ S:n 11 p. tammik. 4 §. — ⁴⁾ S:n 17 p. toukok. 3 §. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 30. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 8 p. marrask. 18 §. — ⁷⁾ Ks. ss. 77 ja 102. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31.

maan ulosottotoimesta. Niin kauan kuin ulosottolaitos oli maistraatin alainen, tuntui myöskin välttämättömältä ylläpitää huutokauppakamaria ulosottoon pannun tavaran myyntiä varten maistraatin valvonnan ja tarkastuksen alaisena laitoksena. Kun tämä järjestely ei myöskään ollut antanut aihetta oikeutettuihin valituksiin, ei kamari ainakaan toistaiseksi katsonut voivansa puoltaa huutokauppakamarin silloisen aseman olennaista muuttamista. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti antaa kysymyksen kaupungin huutokauppatointa koskevien määräysten muuttamisesta toistaiseksi raueta.

Lisäys kaupunginvaltuuston työjärjestykseen. Valmisteluvaliokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ hyväksyä alla olevan lisäyksen valtuuston työjärjestyksen 12 §:n 2 kohtaan:

Valiokunnalla on myös oikeus pyytää kaupunginvaltuuston alaisilta lautakunnilta ja virkamiehiltä lausuntoja ja tietoja, jotka ovat tarpeen asiain selvittämiseksi.

Lausunto raastuvanoikeuden uudesta työjärjestyksestä. Yhteisen raastuvanoikeuden laatimasta raastuvanoikeuden uuden työjärjestyksen ehdotuksesta, josta Turun hovioikeus oli pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti ³⁾ lausua, ettei sillä puolestaan ollut mitään muistuttamista ehdotusta vastaan.

Satamajärjestyksen muutokset. Kaupunginvaltuuston vuonna 1886 tekemän periaatteellisen päätöksen ⁴⁾ johdosta, joka koski erinäisten muutosten tekemistä satamakonttorin työnjakoon, rahatoimikamari uuden tullija pakkahuoneen sisustamista koskevan asian ⁵⁾ yhteydessä esitti, että kaupungin voimassa olevan satamajärjestyksen 2 ja 17 §:ään tehtäisiin joitakin muutoksia. Sen jälkeen kun kamarin laatimat mainittujen pykäläin muutosehdotukset oli julkaistu painosta ⁶⁾ valtuusto hyväksyi ⁷⁾ ne eräin vähäisin muutoksin ja päätti anoa senaatilta muutosehdotuksille vahvistusta.

Myöhemmin ilmoitettiin ⁸⁾ senaatin vahvistaneen ehdotetut muutokset, jolloin kyseiset satamajärjestyksen pykälät olivat saaneet seuraavan sanamuodon:

2 §. 1. Järjestystä satamapiirissä hoitavat satamakapteeni sekä hänen alaisensa satamamestari ja satamapalvelijat.

2. Satamakapteeni on ylimalkaan velvollinen tarkasti pitämään silmällä sekä tämän satamajärjestyksen että myöskin sen noudattamista, mitä kaupungin voimassa olevassa rakennusjärjestyksessä on säädettyä kaupungin ranta- ja satamasilloista, sekä näissä ilmaantuneita vikoja rahatoimikamarille ilmoittamaan niiden korjaamista varten; olemaan satamakonttorissa Eteläsataman varrella saapuvilla kaikkina arkipäivinä tietynä aikana, jonka rahatoimikamari satamakapteenin esityksestä määrää, ollen se aika ilmoitettava sekä tiedoksipanolle satamakonttorissa että merkisalkoon konttorin vieressä nostetulla lipulla; pitämään silmällä ja tarkastamaan määrättyin laiva-, lasti- ja muiden maksujen kantoa ja tilitystä sekä pitämään tarkkaa vaaria siitä, että satamapalvelijat joka aamu varhain vuodenajan laadun mukaan ovat satamissa saapuvilla, että yökaihsijat niihin säännöllisesti sijoitetaan, että palvelijat rehellisesti, uutterrasti ja ketään loukkaamatta tekevät palvelustehvänsä sekä muuten siivosti ja sävyisästi kohtelevat merenkulkijoita ja muita, joiden kanssa silloin joutuvat yhteyteen.

3. Kaupungin satamakonttorissa kannettavat maksut debiteeraa omalla vastuulansa sitä varten otettu satamakonttorinkirjanpitäjä. Näiden maksujen kantamisen toimittaa myöskin sama kirjanpitäjä, elleivät kaupunginvaltuusmiehet ole rahatoimikamarin ehdotuksesta siihen ottaneet toista henkilöä.

¹⁾ Valt. pöytäk. 22 p. marrask. 5 §. — ²⁾ S:n 8 p. marrask. 19 §. — ³⁾ S:n 28 p. jouluk. 2 §. — ⁴⁾ Ks. s. 166. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 5. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 12 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. helmik. 18 §. — ⁸⁾ S:n 7 p. kesäk. 11 §.

4. Satamamestarin, joka ynnä kaksi satamakonstaapelia sijoitetaan Sörnäsiin, tulee pitää silmällä järjestystä sekä siellä olevassa satamassa että sen ympäristössä olevissa lastauspiireissä, kuin myös omalla edesvastauksellaan käyttää tätä satamajärjestystä ja muuten noudattaa niitä määräyksiä, joita satamakapteeni voipi hänelle erittäin antaa.

5. Kaupungin satamakonttori pidetään merenkulkuaikana ilmoitusten vastaanottamista varten avoinna joka arkipäivä kello 6:sta aamulla valoisimpana ja päivän valkenemisestä asti pimeämpänä vuodenaikana kello 6:een illalla, mutta debiteeraus ja maksujen kanto toimitetaan ainoastaan Eteläsataman varrella olevassa satamakonttorissa aikoina, jotka ovat kaupunginvaltuusmiesten määrättävät rahatoimikamarin esityksestä. Kun satamat ovat jäässä ja merenkulku lopetettu, pidetään Eteläsataman konttori avoinna ainoastaan lyhyenlainen, niinikään kaupunginvaltuusmiesten vastamainitussa järjestyksessä määräämä osa päivästä.

17 §. Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusmiehet ottavat satamakapteeniksi ja satamamestariksi merimiehenammattiin perehtyneitä miehiä, jotka puhuvat, paitsi ruotsia ja suomea, myöskin jotakin vierasta kieltä.

Kaupunginvaltuusmiehet valitsevat niinikään muut tarvittavat virkamiehet rahatoimikamarin ehdotuksesta, jonka asiana on satamakapteenin ehdotuksesta ottaa vahtimestarit ja satamakonstaapelit.

Sekä satamakapteeni ja satamamestari että satamakäskyläiset, jotka viimeksi mainitut ovat velvolliset satamakapteenille ja satamamestarille osoittamaan kuuliaisuutta ja tottelevaisuutta, ovat kaiken sen puolesta, mikä koskee heidän järjestyksenpitotointaan satamissa, lähinnä maistraatin silmälläpidon alaiset, joka saa asianhaaran mukaan antaa heille heidän virassa tekemistään virheistä ja hairauksista varoituksia tai sakottaa heitä kymmenen ja enintään sata markkaa tahi pidättää heidät virantoimittamisesta enintään kuusi kuukautta joko niin, että he sen ohessa menettävät koko palkkansa tai osan siitä tahi etteivät mitään menetä, taikkapa heidät tykkänään virkatoimista erottaa. Sitä vastoin olkoot asiat, jotka koskevat korvauksen saantia vahingosta, jonka satamakapteeni tai satamamestari tai satamapalvelijat jollekin tuottavat, yleisen oikeuden käytettäviä. Satamamaksujen debiteerauksessa ja kannossa tehdyistä virheistä ja huolimattomuudesta ovat asianomaiset virkamiehet niiden seuraamusten alaisia, jotka rahatoimikamarin ohjesääntö määrää rahatoimikamarin alaisille virkamiehille heidän virkatoimissa tekemistään virheistä ja laiminlyömisistä.

Satamakapteeni, satamamestari ja satamapalvelijat pitävät virantoimituksessaan tummansinisestä verasta tehtyä virkatakkia, jossa on kaupungin vaakunalla varustetut keltaiset metallinapit; sitä paitsi käyttävät satamakapteeni ja satamamestari tummansinisestä verasta olevaa lakkia, jossa on kultanauhus ja kultainen ankuri lakinreunuksen yläpuolella sen ja ylisen lakinreunan keskivälillä sekä satamapalvelijat ankkurimerkkiä lakissa ja rinnan vasemmalla puolella.

Lisäys satamajärjestykseen. Erään Sörnäsin alueen vuokraamista paloöljyvarastoksi koskevan asian ¹⁾ yhteydessä kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta ²⁾ päätti ³⁾ tehdä senaattiin esityksen sellaisen lisäyksen tekemisestä kaupungin satamajärjestyksen 7 §:n 2 kohtaan, joka tekisi mahdolliseksi paloöljyn purkamisen Sörnäsin satamassa n.s. tankkihöyrylaivoista puheena olevaan varastoon. Senaatti ei tehnyt asiaa koskevaa päätöstä kertomusvuoden kuluessa.

Maitokaupan säännöt. Terveystieteiden lautakunnan laatima ehdotus maitokaupan säännöiksi lähetettiin ⁴⁾ sen jälkeen kun se kaupunginvaltuuston päätöksen ⁵⁾ mukaisesti oli julkaistu painosta edelleen valmisteltavaksi valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Brummer, Elving ja Antell, agronomi J. Jernström ja lääketieteentohtori A. F. Holmberg. Valiokunta ei antanut lausuntoa vuoden kuluessa.

Katujen huuhtelutapa. Sen johdosta että rahatoimikamari vuoden 1888 talousarvioehdotuksessa ⁶⁾ oli lausunut epäilyksiä palolaitoksen toimesta

¹⁾ Ks. s. 201. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ³⁾ Valt. pöytäk. 17 p. toukok. 13 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. helmik. 3 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. tammik. 6 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 36.

lämpimänä vuodenaikana suoritettujen katujen huuhtelun hyödystä, kaupunginvaltuusto talousarvion järjestelyn yhteydessä antoi ¹⁾ terveydenhoitautakunnalle tehtäväksi antaa lausunnon siitä, voitiinko katsoa, että katujen huuhtelu siihenastisella tavalla suoritettuna oli vastannut tarkoitustaan sekä, ellei näin ollut laita, miten huuhtelu sopivasti olisi järjestettävä täyttääkseen tarkoituksena.

Kunniakirja lastenterveydenhoitonäyttelyssä. Puheenjohtaja af Schultén ilmoitti ²⁾, että Helsingin kaupungille oli kesän aikana Pariisissa järjestetyssä lastenterveydenhoitonäyttelyssä kaupunginvaltuuston päätöksen ³⁾ nojalla laaditun asiaa käsittelevän selonteon perusteella annettu kultamitali ja kunniakirja sen toimenpiteistä turvattomien lasten aseman parantamiseksi.

Reaalikoulun uudestijärjestely. Kaupunginvaltuuston vuonna 1886 asettama valiokunta ⁴⁾ antoi vuonna 1887 mietinnön ⁵⁾ vireille pannusta kysymyksestä, joka koski reaalikoulun osittaista uudestijärjestelyä. Valiokunta ehdotti, että valtuusto kuvernöörille annettavassa lausunnossaan toisi esiin seuraavaa:

että reaalikoulu edelleen oli tarpeellinen ja oli säilytettävä samoin tarkoituksiperin kuin siihen asti, kuitenkin sellaisin muutoksin, että koulun oppijakso, joka oli ollut jaettuna viidelle vuodelle päivittäisen työajan ollessa kuusi tuntia, oli muutettava kuusivuotiseksi ja päivittäinen työaika viideksi tunniksi;

että kaupunki suostui ottamaan vastatakseen edellä mainitun muutoksen toteuttamiseksi tarpeellisesta kustannusten lisäyksestä;

että kaupungille ei ollut edullista kokonaan ottaa koulua huostaansa kunnalliseksi laitokseksi järjestettynä; sekä

että suomenkielisen rinnakkaisosaston perustaminen kouluun oli lykättävä, kunnes oli saatu lisäkokemusta siitä, miten koulu tuli toimimaan muuttuneissa oloissa.

Kaupunginvaltuusto lähetti ⁶⁾ kuitenkin asian uuteen valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Lagerblad, Tallqvist, Nyström, Langenskiöld ja Stjernvall. Mietinnössään ⁷⁾ uusi valiokunta ehdotti, että valtuusto siltä pyydettyssä lausunnossa toisi esiin:

että reaalikoulun säilyttäminen silloisessa muodossaan, koska se sellaisena ei enää voinut valmistaa oppilaita välittömästi polyteknilliseen opistoon eikä koulun laajentaminen tämän tarkoituksen saavuttamiseksi näyttänyt tarpeelliselta, ei ollut tarpeen vaatima;

että reaalikoulu ottaen huomioon, että pääkaupunkiin välttämättömästi tarvittiin oppilaitos, jossa valmistettiin oppilaita teollisuus- ja merenkulkukouluihin sekä kauppaopistoihin sekä annettiin käytännöllisten ammattien vaatimusten mukaan sovellettu täydellinen oppijakso, oli muutettava neliluokkaiseksi ruotsinkieliseksi alkeiskouluksi, jonka opetusohjelma pääkohdittain vastasi Viipurin suomenkieliselle alkeiskoululle vahvistettua, sekä että valtion sen jälkeen asiasta annettujen esivallan määräysten mukaisesti tuli ottaa koulu kokonaan ylläpidettäväkseen; samoin kuin

että oli erittäin suotavaa, että myöskin kaupungin suomenkieliselle väestölle suotaisiin tilaisuus saada lapsilleen opetusta edellä mainitun laatuisessa suomalaisessa koulussa valtuuston kuitenkin pitämättä kohtuul-

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. jouluk. 1 §. — ²⁾ S:n 20 p. syysk. 37 §. — ³⁾ Ks. s. 228. — ⁴⁾ Ks. s. 168. — ⁵⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 17 p. toukok. 2 §. — ⁷⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 39.

lisena, että kaupunki tämän oppilaitoksen enempää kuin ruotsalaisenkaan takia sitoutui erityisiin uhrauksiin.

Uuden mietinnön esittelyn kaupunginvaltuusto pani pöydälle¹⁾ vuoteen 1888.

Kansakouluopetuksen järjestäminen lapsille, joiden äidinkieli oli venäjä. Sen jälkeen kun »Suomen venäläisten koulujen asioita käsittelevä neuvotteleva komitea» oli senaatille esittänyt vaatimuksia valtion varojen myöntämisestä mainittujen koulujen ylläpitämiseen ja läänin kuvernööri senaatin kehoituksesta pyytänyt kaupunginvaltuuston lausuntoa ja selvitystä siitä, missä määrin Helsingin kunta oli ryhtynyt sille kuuluviin toimenpiteisiin kansakouluopetuksen antamiseksi sellaisille kuntaan kuuluville lapsille, joilla oli äidinkielenä venäjä, valtuusto lähetti²⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Borenius ja Langenskiöld sekä kansakoulujen tarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhberg. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa³⁾ valiokunta ensin antoi historiallisia tietoja kaupungissa vuodesta 1861 ylläpidetystä venäläisestä valmistavasta ja kansakoulusta. Näistä kävi m. m. ilmi, että valtuusto vuonna 1878 sen johdosta, ettei kyseinen koulu järjestysmuodoltaan eikä valvonnaltaan ollut kansakouluohjesäännön määräysten mukainen, oli evännyt⁴⁾ kreikkalais-venäläisen seurakunnan kirkko-neuvoston anomuksen avustuksen myöntämisestä koululle, mutta samalla kehoittanut kansakoulujohtokuntaa siinä tapauksessa, että kaupungin kansakouluihin otettavaksi ilmoittautui lukuisia ainoastaan venäjänkielentaitoisia oppilaita, joilla oli oikeus saada kunnalta opetusta, ilmoittamaan siitä valtuustolle ja samalla ehdottamaan, mihin toimenpiteisiin kunnan sen johdosta oli ryhdyttävä. Ainoakaan yksinomaan venäjänkieltä taitava oppilas ei kuitenkaan sen jälkeen ollut pyrkinyt kunnan kansakouluihin. Valiokunnan mielestä valtuuston tuli lausunnossaan pysyä vuonna 1878 omaksumallaan kannalla. Valiokunnan käsityksen mukaan kaupungilla ei enempää kuin millään muullakaan maan kunnalla ollut lakiin ja asetuksiin perustuvaa velvollisuutta ylläpitää kansakouluja, joiden opetuskieli oli jokin muu kuin jompikumpi kotimainen kieli, ja tämä käsityskanta oli saanut ilmaisunsa myöskin vuonna 1870 annetussa kaupungin kansakouluohjesäännössä, jossa sekä ylemmistä että alemmista kansakouluista nimenomaan edellytettiin, että niiden tuli olla joko ruotsalaisia tai suomalaisia. Kaupunki voi kuitenkin pitää etunsa mukaisena koettaa huolehtia siitä, ettei sen helmassa kasvanut lapsia, jotka joko eivät olleet tutustuneet tietämisen ensimmäisiin alkeisiin tai saivat alkeisopetuksensa muodossa, joka teki heidät enemmän tai vähemmän vieraksi siinä yhteiskunnassa, jossa useimmat heistä kuitenkin todennäköisesti tulivat elämänsä elämään. Tältä kannalta katsoen voitiin pitää sopivana, että kunta ryhtyi toimenpiteisiin kansakouluopetuksen antamiseksi heidän äidinkielellään myöskin niille lapsille, joita ei voitu opettaa kotimaisilla kielillä. Oli kuitenkin selvää, että kunnan huolenpito tässä suhteessa saattoi kohdistua ainoastaan lapsiin, jotka asuivat kaupungissa niin vakinaisesti, että heitä voitiin pitää kunnan jäseninä. Vuoden 1880 väenlaskussa kerättyjen tietojen nojalla laskien tuntui kouluikäisten venäjänkielisten lasten lukumäärä kaupungissa olevan niin suuri, että kunnan perustama kansakoulu, jonka opetuskieli oli venäjä, kenties voi odottaa saavansa riittävän oppilasmäärän.

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 5 §. — ²⁾ S:n 22 p. maalisk. 2 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 18. — ⁴⁾ Ks. 1875--78 kert. s. 387.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto valiokunnan ehdotuksesta päätti¹⁾ lausunnossaan tehdä selvää siitä käsityksestä, joka valtuustossa aikaisemmin oli ollut vallalla sellaisten kouluikässä olevien lasten suhteen, jotka puuttuvan kielitaidon takia eivät voineet nauttia opetusta kunnan kansakouluissa, sekä siitä tehtävästä, jonka valtuusto tässä suhteessa oli antanut kansakoulujohtokunnalle, sekä tässä lausunnossa samalla ilmoittaa, että valtuusto edelleen oli halukas siinä tapauksessa, että useita ainoastaan venäjänkielentaitoisia ja kunnalta opetusta saamaan oikeutettuja lapsia ilmoitettiin pyrkiviksi kaupungin kansakouluihin, huolehtimaan heidän opetuksesta äidinkiellä kunnan asetuksen mukaisesti järjestämässä ja valvomassa kansakoulassa.

Käsityöläiskouluopetuksen järjestäminen. Sitten kun Suomen taideteollisuusyhdistys vuonna 1886 oli yhtynyt²⁾ kaupunginvaltuuston ehdotukseen kaupungin käsityöläiskouluopetuksen järjestämisestä ja valtuusto oli ottanut kaupungin vuoden 1887 menosääntöön määrärahan sekä ylemmälle että alemmalle käsityöläiskoululle, valtuusto viimeksi mainittuna vuonna päätti³⁾ erään valiokunnan vuonna 1886 tekemän ehdotuksen⁴⁾ mukaisesti anoa maistraatilta, että tämä saattaisi kaupungin ja mainitun yhdistyksen välillä tehdyn sopimuksen teollisuushallituksen tietoon valtionavun hankkimiseksi kyseisille kouluille.

Tässä yhteydessä käsitellystä, iltakoulun kassasäästön käyttöä koskevasta asiasta tehdään selvää⁵⁾ toisaalla tässä kertomuksessa.

Pahantapaisten lasten turvakodin perustaminen. Vtn Bengelsdorffin esityksen pahantapaisten lasten turvakodin perustamisesta kaupunginvaltuusto ensin lähetti⁶⁾ valmisteluvaliokuntaan ja sen jälkeen tämän ehdotuksesta vaivashoitohallitukseen. Vaivashoitohallituksen annettua esityksestä puoltavan lausunnon⁷⁾ valtuusto lähetti⁸⁾ asian edelleen valmisteltavaksi valiokuntaan, johon valittiin vtt Federley, Dittmar ja Runeberg. Valiokunta ei antanut mietintöä kertomusvuoden aikana.

Uusi rakennusjärjestys. Vuonna 1882 asetetun valiokunnan⁹⁾ laatiman kaupungin uuden rakennusjärjestysehdotuksen¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto lähetti¹¹⁾ terveydenhoitolautakuntaan, joka kuitenkin ei kertomusvuoden aikana antanut siitä lausuntoa.

Kunnalliskalenterin julkaiseminen. Puheenjohtaja af Schulténin tekemän esityksen, että vuodelta 1887 julkaistaisiin kunnalliskalenteri saman suunnitelman mukaisesti kuin aikaisemmat kunnalliskalenterit, kaupunginvaltuusto hyväksyi¹²⁾ ensin lähetettyään¹³⁾ sen valmisteluvaliokuntaan.

Kaupunginvaltuuston sihteerin ja notaarin vaali. Sihteerikseen vuodeksi 1887 kaupunginvaltuusto valitsi uudestaan¹⁴⁾ varatuomari J. A. Norrménin ja notaarikseen samaksi ajaksi lakitieteenkandidaatti K. E. L. von Pfalerin.

Kaupunginkasöörin vaali. Kaupunginkasööriksi kaupunginvaltuusto valitsi¹⁵⁾ kaupunginkirjanpitäjän, filosofianmaisteri A. A. C. Schildtin.

Rahatoimikonttorin vanhemman kaupunginkirjanpitäjän ja konttorikirjurin vaali. Rahatoimikonttorin vanhemmaksi kaupunginkirjanpitäjäksi

1) Valt. pöytäk. 20 p. syysk. 25 §. — 2) Ks. s. 169. — 3) Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 2 §. — 4) Valt. pain. asiakirj. n:o 9 v:lta 1886. — 5) Ks. s. 222. — 6) Valt. pöytäk. 3 p. toukok. 18 § ja 17 p. toukok. 17 §. — 7) Valt. pain. asiakirj. n:o 32. — 8) Valt. pöytäk. 6 p. jouluk. 8 §. — 9) Ks. 1879—83 kert. s. 252. — 10) Valt. pain. asiakirj. n:o 24. — 11) Valt. pöytäk. 8 p. marrask. 16 §. — 12) S:n 15 p. helmik. 22 §. — 13) S:n 25 p. tammik. 7 §. — 14) S:n 11 p. tammik. 5 §. — 15) S:n 21 p. kesäk. 23 §.

kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁾ konttoristi B. E. Lindrothin ja konttorikirjuriksi samaan konttoriin neiti M. Th. Cadeniuksen, joita kumpaakin rahatoimikamari oli kyseisiin toimiin nimitettäväksi puoltanut.

Satamakapteenin ja satamakonttorinkirjanpitäjän vaali. Käsitellessään kysymystä erinäisistä satamakonttorin työnjakoon tehtävistä muutoksista ²⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta päätti ³⁾, että satamakapteenin- ja satamakonttorinkirjanpitäjän virat, jotka mainittuja muutoksia odotettaessa toistaiseksi olivat olleet sijaisten hoitamattomat, oli heti julistettava haettaviksi ja täytettävä ja virkojen vastaiset haltijat tällöin velvoitettava alistumaan virantoimitusta koskevien määräysten mahdolliseen muuttumiseen. Satamakapteeniksi valtuusto sen jälkeen valitsi ⁴⁾ merikapteeni O. W. Andsténin ja satamakonttorinkirjanpitäjäksi merikapteeni W. R. Malmbergin. Rahatoimikamari oli ehdottanut, että ensiksi mainittuun virkaan valittaisiin satamamestari merikapteeni W. A. Svensson ja jälkimmäiseen kirjanpitäjä E. Heden-gren.

Satamakapteenin vaalin aiheuttama valitus. Läänin kuvernöörin vaa-dittua kaupunginvaltuuston lausuntoa satamamestarin, merikapteeni W. A. Svenssonin valituksesta, jonka aiheena oli, että valtuusto oli valinnut ⁵⁾ satamakapteeniksi merikapteeni O. W. Andsténin, valtuusto päätti ⁶⁾ antaa vaaditun selityksen rahatoimikamarin laatiman ehdotuksen mukai-sena.

Kansakoulujen taloudenhoitajan vaali. Kansakoulujohtokunta ilmoitti ⁷⁾ valinneensa kansakoulujen taloudenhoitajaksi lukuvuodeksi 1887—88 siihenastisen taloudenhoitajan, suutarimestari G. Tallgrénin.

Vakaajan vaali. Vakaajaksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ siviili-insi-nööri F. F. Sivénin.

Erohakemuksia. Lääketieteenlisensiaatti A. R. Clopattille myönnettiin ⁹⁾ anomuksestaan ero aluelääkärintavirastaan.

Varatuomari J. A. Norrménin ilmoittettua kaupunginvaltuustolle halua-vansa erota valtuuston sihteerintöimistä valtuusto päätti ¹⁰⁾ julistaa toimen haettavaksi.

Ajuri-asemilla vallitsevan epäjärjestyksen ehkäiseminen. Kuorma-ajuri-asemilla havaitun epäjärjestyksen ehkäisemiseksi poliisikamari oli maistraa-tilta anonut, että kaidepuita kuorma-ajurien hevosten kiinnittämistä var-ten asetettaisiin Eteläsataman keittohuoneen luo ja Rautatientorille sekä että näille kuorma-ajuri-asemille otettaisiin katsastusmiehet, joiden tuli ottaa vastaan kuorma-ajurien numerolaatat ja jakaa kyytitarjoukset. Lähetettyään ¹¹⁾ asian rahatoimikamariin ja kamarin ryhdyttyä toimen-piteisiin pyydettyjen kaidepuiden asettamiseksi paikoilleen valtuusto kama-rin ehdotuksesta päätti ¹²⁾ saattaa tämän toimenpiteen maistraatin tietoon, mutta samalla ilmoittaa, ettei valtuusto muuten ollut voinut myöntyä pu-heena olevaan anomukseen.

Köyhäinavustusta koskevan vaivaihoitohallituksen päätöksen aiheuttama tyytymättömyys. Perämies K. A. Svenssonin ilmaistua tyytymättömyytensä vaivaihoitohallituksen päätökseen, joka koski köyhäinavustuksen epää-

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. lokak. 11 §. — ²⁾ Ks. ss. 166 ja 238. — ³⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 12 §. — ⁴⁾ S:n 22 p. maalisk. 11 §. — ⁵⁾ Ks. ylemp. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 7 p. kesäk. 14 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. lokak. 8 §. — ⁸⁾ S:n 25 p. tammik. 8 §. — ⁹⁾ S:n 6 p. jouluk. 7 §. — ¹⁰⁾ S:n 28 p. jouluk. 6 §. — ¹¹⁾ S:n 20 p. syysk. 17 §. — ¹²⁾ S:n 6 p. jouluk. 12 §.

mistä, hallitus alisti kyseisen päätöksen kaupunginvaltuuston tutkittavaksi, mutta valtuusto päätti¹⁾ hyväksyä hallituksen päätöksen.

Väkijuomain tukkukauppaoikeutta koskevat lausunnot. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan puoltolauseen nojalla kaupunginvaltuusto maistraatille annetuissa lausunnoissa puolestaan ehdotti hyväksyttäväksi ne anomukset oikeuden myöntämisestä väkijuomain tukkukaupan harjoittamiseen, jotka olivat tehneet kauppiaat O. Rohde²⁾ ja K. A. Hildén³⁾ sekä merikapteeni V. R. Kählman⁴⁾.

Paloviinan ja väkiviinan vähittäismyyntioikeutta koskeva lausunto. Helsingin anniskeluosakeyhtiön hallituksen anomuksen, että yhtiön oikeus paloviinan ja väkiviinan vähittäismyyntiin harjoittamiseen pidennettäisiin kesäkuun 1 p:ään 1888, kaupunginvaltuusto lähetti⁵⁾ väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskeluasioita käsittelemään asetettuun valiokuntaan. Toisen samaa oikeutta koskevan anomuksen olivat yhteisesti tehneet kauppiaat C. O. Lindström, E. Evensen, F. Liewendal ja W. Klärich, jotka halusivat tätä tarkoitusta varten perustaa osakeyhtiön nimeltä Helsingin vähittäismyyntiosakeyhtiö (Helsingfors utminuteringsaktiebolag) ja olivat anomukseensa oheistaneet suunnitellun yhtiön sääntöehdotuksen. Lausunnonssa⁶⁾ näistä ja useista muista väkijuomain vähittäismyyntioikeutta koskevista anomuksista mainittu valiokunta edellä mainittujen kahden anomuksen suhteen lausui m.m., että valiokunta oli katsonut asiakseen kohdistaa valtuuston huomion siihen seikkaan, että Helsingin anniskeluosakeyhtiö sangen vähäisessä määrässä oli ottanut huomioon yhtiön toimintaa koskevia valtuuston lausuntoja ja toimenpiteitä, mikä menettely ei ollut ollut omiaan vahvistamaan valtuuston luottamusta yhtiötä kohtaan. Kun nyt oli toiveita uuden yhtiön aikaansaamisesta, joka tuntui olevan halukas alistumaan kaupungin viranomaisten tarpeellisina pitämiin toivomuksiin, ei valiokunnan mielestä ollut syytä myöntää anniskeluosakeyhtiölle yksinoikeutta paloviinan ja väkiviinan myyntiin alkavana myyntivuotena, vaan olisi muutamat niistä viidestä erilaisten tavarain myyntipaikasta, jotka olivat kaupungissa sallitut, varattava vastedes luovutettaviksi uudelle yhtiölle. Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti⁷⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa ehdottaa, että Helsingin anniskeluosakeyhtiölle myyntivuonna 1887—88 myönnettäisiin paloviinan ja väkiviinan vähittäismyyntioikeus kolmessa anniskelupaikassa, nimittäin mainitun yhtiön ehdottamissa huoneistoissa Kluuvikadun talossa n:o 5, Antreankadun talossa n:o 15 ja Fabianinkadun talossa n:o 10, sekä edelleen lausua, että valtuuston mielestä Helsingin vähittäismyyntiosakeyhtiö voitaisiin oikeuttaa harjoittamaan samaa vähittäismyyntiä kahdessa myyntipaikassa, sen jälkeen kun kyseinen yhtiö oli laillistettu ja kaupungin viranomaiset olivat hyväksyneet ne huoneistot, joissa yhtiö aikoi harjoittaa liikettään.

Väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeutta koskevat lausunnot. Apteekkarin lesken J. Ch. Maxmontanin anomuksen, että hänet oikeutettaisiin harjoittamaan väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntiä, kaupunginvaltuusto lähetti⁸⁾ väkijuomain vähittäismyynti- ja anniskeluasioita käsittelemään asetettuun valiokuntaan. Lukuisista väkijuomain

¹⁾ Valt. pöytäk. 8 p. marrask. 3 §. — ²⁾ S:n 25 p. tammik. 14 §. — ³⁾ S:n 22 p. maalisk. 10 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. kesäk. 22 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. helmik. 13 §. — ⁶⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 29 p. maalisk. 1 §. — ⁸⁾ S:n 15 p. helmik. 14 §.

myyntioikeutta koskevista anomuksista antamassaan lausunnossa ¹⁾ valiokunta edellä mainitun ja erinäisten muiden samansisältöisten anomusten suhteen ehdotti, että valtuusto puoltaisi leskirouva Mæxmontanin ja kauppiaitten F. Nikanderin ja H. A. Lindströmin tekemiä anomuksia, mutta ehdottaisi evättäviksi merikapteeni V. R. Kählmanin samansisältöisen anomuksen. Asiaa esiteltäessä valtuusto kuitenkin päätti ²⁾ ehdottaa kaikki nämä anomukset evättäviksi.

Myöhemmin ilmoitettiin ³⁾, että maistraatti oli oikeuttanut leskirouva Mæxmontanin ja kauppias Nikanderin myyntivuonna 1887—88 myymään vähittäin muita väkijuomia paitsi paloviinaa.

Edelleen kaupunginvaltuusto mainitun valiokunnan puoltolauseen nojalla päätti ⁴⁾ maistraatille annettavassa lausunnossa puoltaa kauppias F. J. F. Sjöblomin samassa tarkoituksessa tekemää anomusta sekä kauppiaitten J. H. ja F. W. Wickelin anomusta, että edelliselle kesäkuun 1 p:n 1888 asti myönnetty väkijuomain paitsi paloviinan vähittäismyyntioikeus siirrettäisiin jälkimmäiselle, joka vastedes yksin harjoittaisi puheena olevaa liikettä.

Väkijuomain anniskelu-oikeutta koskeva lausunto. Sen johdosta että valtuusto vuonna 1886 oli päättänyt ⁵⁾ vuoden 1887 tammikuun 1 p:n ja kesäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi myöntää enintään 71 väkijuomain anniskelu-oikeutta, jotka kaikki jo oli myönnetty, valtuusto anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan ehdotuksesta maistraatille antamassaan lausunnossa ehdotti ⁶⁾ evättäväksi ne anniskelu-oikeutta koskevat anomukset, jotka olivat tehneet Uudenmaan tarkka-ampujapataljoonan upseerikerho ja Uudenmaan pursiseura, sikäli kuin anomukset koskivat aikaa ennen kesäkuun 1 p:ää 1887. Sen ohessa valtuusto päätti ⁷⁾ maistraatilta anoa, että maistraatti julistuksella kehoittaisi niitä, jotka halusivat saada vähittäismyynti- tai anniskelu-oikeudet vuoden 1887 kesäkuun 1 p:n ja vuoden 1888 kesäkuun 1 p:n väliseksi ajaksi, määrätyn ajan kulussa lähettämään sitä koskevat anomuksensa maistraatille.

Puheena olevaan myyntivuoteen kohdistuvista vähittäismyynti- ja anniskelu-oikeutta koskevista anomuksista mainittu valiokunta, johon myös oli lähetetty ⁸⁾ maistraatin antama ilmoitus läänin kuvernöörin myöntämien anniskelu-oikeuksien lukumäärästä, sen jälkeen antoi lausunnon ⁹⁾, joka valtuuston päätöksen ¹⁰⁾ mukaisesti julkaistiin painosta. Pääasiallisesti valiokunnan ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti ¹¹⁾ ehdottaa hyväksyttäväksi ne anniskelu-oikeutta koskevat anomukset, jotka olivat tehneet sokerileipurit C. J. Björkqvist ja H. L. Sundholm, ravintoloitsijatar K. S. J. Westerling, ravintoloitsijat K. F. Ahlgren ja M. Podvorskij, polyteknikköjen yhdistys ja laulukuo M. M. (yhteinen kerhohuoneisto), ravintoloitsijattaret M. J. Semmelis ja U. Ch. Brofeldt, veturinkuljettajan vaimo A. G. Wallgren, ravintoloitsijat C. W. Kämp (Kaivohuoneessa), E. A. Rosendahl ja K. J. Lindholm, ravintoloitsijatar V. K. Verikoff, Uudenmaan pursiseura sekä Helsingin anniskeluosakeyhtiö Fredrikinkadun talossa n:o 25 ja Vladimirinkadun talossa n:o 11, mutta ehdottaa evättäviksi ne samaa oikeutta tarkoittavat anomukset, jotka olivat tehneet ravintoloitsija

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7. — ²⁾ Valt. pöytäk. 29 p. maalisk. 1 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 10 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. syysk. 33 §. — ⁵⁾ Ks. s. 176. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 14 §. — ⁷⁾ S:n 15 p. helmik. 15 §. — ⁸⁾ S:n 1 p. maalisk. 4 §. — ⁹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 7. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 22 p. maalisk. 9 §. — ¹¹⁾ S:n 29 p. maalisk. 1 §.

K. A. Rydqvist, ravintoloitsijattaret A. S. Åkerberg ja G. W. Gorbatoff, ravintoloitsijat S. Aho, V. A. A. Ahlfors (kahdessa paikassa) ja C. A. Semmelis, sokerileipuri G. K. H. Platé, ravintoloitsijan leski I. A. W. Heinström, ravintoloitsijat K. A. Sundqvist, J. G. K. Lundin, ja K. F. Winqvist, ravintoloitsijatar O. M. Eliasson, ravintoloitsijat K. G. Stenholm, E. F. Eriksson, E. Lindholm, P. G. Nymark ja E. W. Sällsten, ravintoloitsijattaret A. Th. Fischer ja L. Nathus, ravintoloitsija J. Wirman, ravintoloitsijan vaimo H. Nyström, ravintoloitsijat K. E. Edberg ja P. A. Kasakoff sekä Helsingin anniskeluosakeyhtiö Sofiankadun talossa n:o 6. Sen ohessa valtuusto päätti¹⁾ tässä yhteydessä valiokunnan ehdotuksesta puoltaa Uudenmaan pursiseuran anniskeluoikeuden anomusta kesäkuun 1 p:ään 1887 sen varalta, että jokin anniskeluoikeuksien maksimimäärästä oli käytettäväksi ja siis voitiin luovuttaa seuralle. Valtuuston evättäviksi ehdottamista anomuksista läänin kuvernööri kuitenkin hyväksyi²⁾ hakijain Gorbatoffin, Sundqvistin ja Kasakoffin anomukset, minkä ohessa ravintoloitsija Kämpin anniskeluoikeuden voimassaoloaika määrättiin päättyväksi vuoden lopussa. Aikaisemmin kuvernööri oli myöntynyt³⁾ ravintoloitsija J. Volontisin anomukseen, että hänet oikeutettaisiin harjoittamaan anniskelua Kappelissa kesäkuun 1 p:ään 1888, mutta evännyt Uudenmaan tarkka-ampujapataljoonan upseerikerhon anomuksen saman oikeuden myöntämisestä kesäkuun 1 p:ään 1887.

Valiokunnan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto myöhemmin päätti ehdottaa evättäviksi ravintoloitsijatar Nathus'in⁴⁾ ja ravintoloitsijatar A. Rönnqvistin⁵⁾ anomukset, että heille myönnettäisiin anniskeluoikeudet myyntivuodeksi 1887—88.

Lopuksi kaupunginvaltuusto syksyllä niinikään kyseisen valiokunnan ehdotuksesta päätti maistraatille annettavissa lausunnoissa puoltaa niitä anomuksia anniskeluoikeuden myöntämisestä kesäkuun 1 p:ään 1888, jotka olivat tehneet ravintoloitsijat J. Volontis⁶⁾ (Oopperakellarissa), K. J. Lindholm⁶⁾ (uusi anomus) ja V. A. A. Ahlfors⁶⁾ (uusi anomus), ravintoloitsijanleski I. A. W. Heinström⁶⁾ (uusi anomus) ravintoloitsijattaret A. G. Wallgren⁷⁾ (uusi anomus) ja A. Sällsten⁸⁾, sekä ravintoloitsija P. O. Westin⁹⁾. Sitä vastoin valtuusto niinikään valiokunnan ehdotuksesta ehdotti evättäviksi ne saman oikeuden myöntämistä samaksi ajaksi koskevat anomukset, jotka olivat tehneet ravintoloitsijat J. Wirman⁶⁾ ja G. A. Wickström⁶⁾, ravintoloitsijan vaimo H. Nyström⁶⁾ (uusi anomus), ravintoloitsija F. E. Lindholm⁶⁾, ravintoloitsijatar K. Lange⁷⁾, ravintoloitsija K. F. Winqvist⁸⁾ (uusi anomus), ravintoloitsijatar A. S. Åkerberg⁸⁾ (uusi anomus) ja ent. viinuri K. G. Ekman¹⁰⁾.

Anniskeluoikeuden epäämisen aiheuttama valitus. Niistä valituksista, jotka ravintoloitsijatar A. G. Wallgren ja ravintoloitsija K. G. Stenholm olivat esittäneet sen johdosta, että heiltä oli evätty anniskeluoikeus ja joista läänin kuvernööri oli vaatinut valtuuston selitystä, valtuusto päätti¹¹⁾ lausunnoissaan ainoastaan viitata aikaisempiin lausuntoihinsa, joista ensiksi mainittua hakijaa koskeva oli ollut puoltava, jälkimmäistä koskeva epäävä.

Lausunnessaan ravintoloitsija E. A. Rosendahlin samansisältöisestä valituksesta valtuusto sitä vastoin saatuaan tiedon poliisikamarin asiasta

¹⁾ Valt. pöytäk. 29 p. maalisk. 1 §. — ²⁾ S:n 21 p. kesäk. 11 §. — ³⁾ S:n 19 p. huhtik. 5 §. — ⁴⁾ S:n s:n 18 §. — ⁵⁾ S:n 17 p. toukok. 20 §. — ⁶⁾ S:n 20 p. syysk. 33 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. lokak. 16 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. marrask. 15 §. — ⁹⁾ S:n 13 p. jouluk. 4 §. — ¹⁰⁾ S:n 22 p. marrask. 13 §. — ¹¹⁾ S:n 21 p. kesäk. 7 ja 8 §§.

antamasta lausunnosta päätti ¹⁾ peruuttaa hakijan anniskeluoikeutta koskevasta anomuksesta aikaisemmin antamansa puoltavan lausunnon ²⁾).

Mallasjuomain anniskeluoikeuksien lukumäärän lisäys. Koska lukuisat henkilöt, joilla oli oikeus ravintolaliikkeen harjoittamiseen kaupungissa, eivät olleet saaneet lupaa väki- eikä mallasjuomain anniskeluun ja useimmat heistä jo olivat vuokranneet huoneistot kyseisen elinkeinon harjoittamista varten, maistraatti jätti kaupunginvaltuuston harkittavaksi, voitaisiinko mallasjuomain anniskeluoikeuksien vahvistettua lukua lisätä viidellä tai enintään kymmenellä ja nämä lisäoikeudet myöntää niille näistä henkilöistä, joiden katsottiin parhaiten niitä tarvitsevan. Sen jälkeen kun maistraatin esitystä valtuuston anomuksesta ³⁾ oli täydennetty sikäli, että mahdollisista uusista anniskeluoikeuksista oli tarkoitus myöntää kolme II, kaksi III kaksi IV ja kolme V kaupunginosan alueelle, jos niitä myönnettäisiin kymmenen, sekä kaksi II ja yksi kaikkien muiden edellä mainittujen kaupunginosien alueelle, jos niiden lukumäärä olisi viisi, valtuusto päätti ⁴⁾ maistraatille annettavassa lausunnossaan ehdottaa esityksen evättäväksi.

Myöhemmin ilmoitettiin ⁵⁾ läänin kuvernöörin määränneen, että kaupungissa sai kahdeksi lähinnä seuraavaksi vuodeksi myöntää vielä kymmenen oikeutta mallasjuomain anniskelemiseen ja että nämä oikeudet oli jaettava kaupunginosain kesken maistraatin ehdottamalla tavalla.

Väkijuomain anniskelukieltoa pyhäpäivänä koskeva lausunto. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa useain raittiusyhdistysten esittämästä anomuksesta, että kaikki väkijuomain anniskelu kiellettäisiin pyhäpäivinä. Lähetettyään ⁶⁾ asian anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelevään valiokuntaan valtuusto tämän valiokunnan ehdotuksen mukaisesti päätti ⁷⁾ kuvernöörille annettavassa lausunnossaan ehdottaa sen evättäväksi.

Helsingin anniskeluosakeyhtiön puolustuskirjelmä. Sen johdosta että toisaalta maistraatti, toisaalta kaupunginvaltuusto ⁸⁾ olivat esittäneet erinäisiä muistutuksia Helsingin anniskeluosakeyhtiön järjestelyä ja hallintoa vastaan, mainittu yhtiö antoi valtuustolle puolustuskirjelmän, jossa vastattiin tehtyihin muistutuksiin. Kirjelmä ei antanut ⁹⁾ valtuustolle toimenpiteen aihetta.

Elinkeino-oikeutta koskevat lausunnot. Läänin kuvernöörin vaatimissa lausunnoissa kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa, ettei sillä ollut mitään huomauttamista niiden anomusten hyväksymistä vastaan, jotka koskivat oikeutta elinkeinon harjoittamiseen kaupungissa ja jotka olivat tehneet Venäjän alamainen reservisotilas T. Schubin ¹⁰⁾, Ruotsin alamainen kauppias P. E. E. Frisell ¹¹⁾, Venäjän alamainen talonpoika W. Fedosejeff ¹²⁾, Ruotsin alamainen E. C. Carlsson ¹³⁾, Saksan alamainen mekanikko H. Luther ¹⁴⁾, Venäjän alamainen aliupseeri W. Skvortzoff ¹⁵⁾, Ruotsin alamaiset valokuvaaja H. M. Ahlberg ¹⁶⁾ ja tukkukauppias J. E. Francke ¹⁷⁾, Venäjän alamaiset entinen aliupseeri N. Osipovsky ¹⁸⁾ ja talonpoika N. Schoschkoff ¹⁹⁾, Preussin alamainen peruukintekijänkisälli X. F. Wicz-

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. syysk. 14 §. — ²⁾ Ks. s. 245. — ³⁾ Valt. pöytäk. 7 p. kesäk. 15 §. — ⁴⁾ S:n 21 p. kesäk. 6 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. syysk. 16 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. toukok. 8 §. — ⁷⁾ S:n 17 p. toukok. 19 §. — ⁸⁾ Ks. s. 244. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 21 p. kesäk. 9 §. — ¹⁰⁾ S:n 15 p. maalisk. 1 §. — ¹¹⁾ S:n 29 p. maalisk. 5 §. — ¹²⁾ S:n 19 p. huhtik. 4 §. — ¹³⁾ S:n 7 p. kesäk. 2 §. — ¹⁴⁾ S:n s:n 3 §. — ¹⁵⁾ S:n s:n 5 §. — ¹⁶⁾ S:n s:n 6 §. — ¹⁷⁾ S:n 21 p. kesäk. 4 §. — ¹⁸⁾ S:n 20 p. syysk. 7 §. — ¹⁹⁾ S:n s:n 8 §.

rovski ¹⁾, Ruotsin alamainen verhoilija C. U. Askelund ²⁾ ja Venäjän alamainen kauppias A. Savin ³⁾.

Niistä elinkeino-oikeutta koskevista anomuksista, jotka olivat tehneet mooseksenuskoiset Venäjän alamaiset entinen sotilas J. Gutwerd ⁴⁾, entinen aliupseeri S. Drisin ⁵⁾, entinen sotilas J. Bentkover ⁶⁾ ja entinen välskäri H. Gotschtein ⁷⁾, kaupunginvaltuusto päätti lausua, ettei sillä ollut mitään muistuttamista anotun oikeuden myöntämistä vastaan siksi ajaksi, jonka hakijat asianmukaisella luvalla oleskelivat maassa.

Ruotsin alamaisten muurari A. Perssonin ⁸⁾ ja kauppias A. O. Fröbergin ⁹⁾ elinkeino-oikeutta koskevia anomuksia vastaan kaupunginvaltuusto päätti lausunnoissaan esittää joitakin hakijain takuusitoumuksia koskevia muodollisia muistutuksia.

Lupa höyrypursiliikenteen harjoittamiseen kaupungin ja Kaivopuiston välillä. Ulrikasborgs bad- och brunnsinrättnings aktiebolag niminen yhtiö oli vuonna 1875 määrätyn ehdoin myöntänyt Ulrikasborgs ångslupsaktiebolag nimiselle yhtiölle yksinoikeuden kaupungin ja Kaivopuiston välisen säännöllisen höyrypursiliikenteen harjoittamiseen vuoden 1900 loppuun asti, ja mainittu oikeus oli sittemmin siirtynyt kauppias F. J. F. Sjöblomille. Kun tätä seikkaa ei ollut otettu huomioon vuonna 1886 laaditussa kauppasopimuksessa ¹⁰⁾ Kaivopuiston alueen luovuttamisesta kaupungille, oli kauppias Sjöblom ensiksi mainitun yhtiön vuosihaasteessa esittänyt vaatimuksen, että hänen tuli saada edelleen säilyttää edellä mainittu oikeus tai muuten saada yhtiöltä hyvitystä. Tämän johdosta yhtiön hallituksen entinen puheenjohtaja vt Brummer anoi rahatoimikamarilta, että kauppias Sjöblom edellyttäen, että hän noudatti määrättyjä ehtoja, saisi vuoden 1900 loppuun säilyttää yksinoikeutensa höyrypursiliikenteen harjoittamiseen kaupungin ja Kaivopuiston välillä poiketen kahteen välilaituriin, joiden kunnossapito myöskin oli hänen velvollisuutensa. Kamari puoli tämän anomuksen hyväksymistä, kuitenkin lisäten sen ehdon, että höyrypursien käyttämisestä ei saanut kantaa korkeampia henkilömaksuja kuin siihenastiset, jotka olivat 20 penniä laivan perässä ja 10 penniä keulassa olevasta paikasta. Kaupunginvaltuusto epäsi ¹¹⁾ kuitenkin tämän anomuksen.

Lausunto sähköjohtojen asentamisluvasta. Viipurilaisen toiminimen Paul Wahl & C: on anomuksen, joka koski lupaa sähkövalaistusjohtojen asentamiseen Helsinkiin ja josta maistraatti oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto lähetti ¹²⁾ rahatoimikamariin. Pääasiallisesti kamarin sen jälkeen antaman ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti ¹³⁾ lausunnoissaan tuoda esiin, että valtuusto puolestaan oli valmis myöntämään hakijalle oikeuden, mutta ei yksinoikeutta sähkövalaistuksen saamiseksi kaupungin taloihin tarpeellisten johtojen vetämiseen sekä katujen yli vähintään 18 jalan korkeudessa että myös kaupungin omistamien talojen seiniä myöten sekä kaapelien vetämiseen katujen alitse vähintään kahden jalan etäisyydellä vesikourunpohjista ja yhden jalan syvyydessä katujen alla tai, jos se tarpeelliseksi katsottiin, syvemmillä; kaikista näistä töistä tuli kaupungininsinöörin antaa tarkemmat ohjeet. Muuten

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. syysk. 9 §. — ²⁾ S:n 22 p. marrask. 3 §. — ³⁾ S:n 20 p. jouluk. 4 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. syysk. 3 §. — ⁵⁾ S:n s:n 4 §. — ⁶⁾ S:n s:n 5 §. — ⁷⁾ S:n s:n 6 §. — ⁸⁾ S:n 3 p. toukok. 6 §. — ⁹⁾ S:n 22 p. marrask. 2 §. — ¹⁰⁾ Ks. s. 124. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 1 §. — ¹²⁾ S:n 20 p. syysk. 18 §. — ¹³⁾ S:n 8 p. marrask. 12 §.

oli niissä otettava huomioon, että johtolangat mikäli mahdollista oli vedettävä korttelien sisäseiniä eikä kadunpuoleisia julkisivuja myöten, ei myöskään katujen risteyksien yli eikä vinosti katujen poikki, vaan korttelien välillä yhdistettävä kadun yli tai alitse ainoastaan yhdellä kaapelilla tai mahdollisimman harvoilla. Hakija oli sitä paitsi velvollinen tarpeen vaatiessa kaupungininsinöörin ohjeiden mukaan siirtämään johtoja ja vuoden kuluttua kaupungin taholta tapahtuneen irtisanomisen jälkeen poistamaan ne sikäli kuin ne kulkivat kaupungin katujen, avoimien paikkojen ja rakennusten yli tai koskettivat niitä; tällainen irtisanominen kaupungin taholta ei kuitenkaan saanut tapahtua viiden lähinnä seuraavan vuoden aikana.

Lupa myllylaitoksen perustamiseen Greijukseen. Kauppias A. Lindströmin anomuksen saada Greijuksen tilan maalta vuokraamalleen tonttipaikalle sijoittaa kaksi siirrettävää myllylaitosta, joista toinen oli tarkoitettu viljan ja toinen luiden jauhattamista varten, kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ rahatoimikamariin. Pääasiallisesti kamarin lausunnon mukaisesti valtuusto päätti ²⁾ myöntyä anomukseen ehdoin, että suunnitellut myllylaitokset tarkasti erotettiin toisistaan sekä että luujauhon valmistus järjestettiin siten, ettei paikkakunnan kunnallishallitus voimassa olevan terveydenhoitosäännön nojalla katsonut sen antavan aiheita muistutuksiin.

Lausuntoja Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista. Venäjän alamaisten entisten sotilaitten M. Sidoroffin ³⁾ ja W. Kuhtan ⁴⁾, entisten aliupseerien S. Plotenitschekin ⁵⁾ ynnä hänen perheensä ja I. Ljutkus'in ⁶⁾, entisen sotilaan K. Poschkus'in ⁷⁾ sekä entisten aliupseerien A. Kondratjeffin ⁸⁾ ja J. Jurkmoitis'in ⁹⁾ anomuksista päästä Suomen kansalaisiksi kaupunginvaltuusto päätti kuvernöörille annettavissa lausunnoissa ilmoittaa, ettei sillä ollut tiedossaan mitään, minkä johdosta anomukset olisi evättävä.

Samansältoiset lausunnot valtuusto päätti antaa Venäjän alamaisten entisen aliupseerin A. Konstantinoffin ¹⁰⁾, ent. vääpelin W. Truppin ¹¹⁾ ynnä hänen perheensä ja entisen aliupseerin A. Krainskin ¹²⁾ Suomen kansalaisoikeutta koskevista anomuksista, ensin hankittuaan ¹³⁾ niistä poliisikamarin lausunnot.

Venäjän alamaisten tilanomistaja P. Barkenbergin ¹⁴⁾ esittämän Suomen kansalaisoikeuden myöntämistä koskevan anomuksen kaupunginvaltuusto sitä vastoin kuvernöörille annetussa lausunnonssa ehdotti evättäväksi.

Lausunto kiinteistön omistamisoikeudesta. Venäjän alamaisten kapteeni A. Schepovalnikoffin anomuksesta, että hänet oikeutettaisiin omistamaan kiinteistö kaupungissa, mistä anomuksesta läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto päätti ¹⁵⁾ lausunnonsaan ilmoittaa, ettei se halunnut vastustaa anomuksen hyväksymistä.

Lausunto pörssihuutokauppojen ohjesäännöstä. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa kauppayhdistyksen valtuutettujen esityksestä, joka koski kaupungissa toimitettujen pörssihuutokauppojen ohjesäännön muuttamista siten, että tavarahuutokauppoja saisi toimittaa

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 5 §. — ²⁾ S:n 22 p. maalisk. 1 §. — ³⁾ S:n 15 p. maalisk. 2 §. — ⁴⁾ S:n 19 p. huhtik. 2 §. — ⁵⁾ S:n 3 p. toukok. 7 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. kesäk. 7 §. — ⁷⁾ S:n 6 p. jouluk. 5 §. — ⁸⁾ S:n s:n 6 §. — ⁹⁾ S:n 13 p. jouluk. 1 §. — ¹⁰⁾ S:n 7 p. kesäk. 1 §. — ¹¹⁾ S:n 20 p. syysk. 1 §. — ¹²⁾ S:n 8 p. marrask. 2 §. — ¹³⁾ S:n 19 p. huhtik. 3 §, 7 p. kesäk. 4 § ja 20 p. syysk. 2 §. — ¹⁴⁾ S:n 21 p. kesäk. 3 §. — ¹⁵⁾ S:n 20 p. syysk. 10 §.

myöskin makasiinissa tai varastopaikalla, missä tavarat olivat säilytettävänä tai varastoon pantuina. Valtuuston lähetettyä ¹⁾ asian rahatoimikamariin ja senaatin antaman muistutuksen johdosta kehoitettua ²⁾ kamaria kiirehtimään asiaa kamari antoi valtuustolle lausunnon erinäisistä huutokauppalaitosta koskevista kysymyksistä ³⁾, m. m. edellä mainitusta. Hyväksyen kamarin ehdotuksen kaupunginvaltuusto sen jälkeen päätti ⁴⁾ vaaditussa lausunnossa puoltaa kauppavaltuutettujen ehdotusta ehdoin, että kauppayhdistys teki huutokauppakamarin virkamiesten ja palveluskunnan kanssa sopimuksen heidän tämän muutoksen johdosta menettämänsä huutokauppaprovision korvaamisesta.

Lausunto huutokauppain toimittamisluvasta. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa Helsingin panttiosakeyhtiön anomuksesta, että yhtiö oikeutettaisiin ilman kaupungin huutokauppalaitoksen välitystä toimittamaan lunastettavaksi erääntyneen panttitavaran julkisia huutokauppoja, valtuusto oli vuonna 1886 lähettänyt ⁵⁾ asian rahatoimikamariin. Tämän erinäisten muitten huutokauppalaitosta koskevien kysymysten yhteydessä vuonna 1887 antaman lausunnon ⁶⁾ mukaisesti valtuusto päätti ⁴⁾ vaaditussa lausunnossa huomauttaa, ettei valtuusto voinut puoltaa anoutun oikeuden myöntämistä kyseiselle yhtiölle, ellei yhtiö sitoutunut maksamaan kaupungille sen huutokauppaprovision koko määrää, joka olisi suoritettu, jos kaupungin huutokauppakamari olisi toimittanut myynnin.

Lausunto ruokatavarakaupasta. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa lukuisten kaupungin ruokatavarakauppiaitten hänelle esittämästä anomuksesta, että ruokatavarain kauppa kaduilla ja pihoilla kiellettäisiin sekä että sellaisen kaupan harjoittaminen myymälöissä pyhäpäivinä olisi sallittu klo 2—6 ip., valtuusto päätti ⁶⁾ lausunnossaan ilmoittaa, että sen mielestä edellä mainittuun ruokatavarain myyntiajan pidentämiseen pyhäpäivinä voitiin myöntyä ilman että siitä aiheutui haittaa, jota vastoin hakijain anomus muulta osaltaan valtuuston mielestä ei ansainnut huomiota.

Lausunto kaupustelun harjoittamisesta kaupungin toreilla. Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa rihkamakauppias G. Willbergin y. m. henkilöiden valituksesta, joka oli aiheutunut siitä, että poliisikamari oli kieltänyt muiden tavarain paitsi maalaistuotteiden kaupan pitämisen kaupungin toreilla ja muilla avoimilla paikoilla, valtuusto päätti ⁷⁾ kuvernöörille annettavassa lausunnossa alistaa kuvernöörin harkittavaksi, voitiinko valituksen aiheena olleen päätöksen täytäntöönpaneminen lykätä kesäkuun 1 p:ään, mitä lykkäystä vastaan valtuustolla puolestaan ei ollut mitään huomauttamista.

Lausunto rakennusyrityksestä. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa kauppias O. E. Branderin Aleksanterinteatterin vieriselle Bulevardikadun tontille n:o 22 suunnittelemaasta rakennusyrityksestä. Lähetettyään ⁸⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto kamarin ehdotuksesta päätti ⁹⁾ lausunnossaan ilmoittaa, ettei valtuusto ollut havainnut syytä muuhun muistutukseen rakennusyritystä ja sen vaatimia mainitun teatterin ympärillä olevien puustutusten muutoksia vastaan kuin että

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 10 §. — ²⁾ S:n 20 p. syysk. 13 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 22 p. marrask. 5 §. — ⁵⁾ Ks. s. 181. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 8 p. marrask. 4 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. tammik. 11 §. — ⁸⁾ S:n 17 p. toukok. 4 §. — ⁹⁾ S:n 7 p. kesäk. 25 §.

teatteritalon tontille ehdotettu aitaus todennäköisesti tuli rumentamaan paikkaa ja tulipalon syttyessä naapuristossa sitä paitsi saattoi haitata sammutustyötä.

Lausunto Katajanokalla olevien rakennusten poiskuljettamisesta. Läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa yleisten rakennusten ylihallituksen tekemästä esityksestä, joka koski Venäjän valtion omistaman, Katajanokan lääninvankilan alueella olevan kivisen pajarakennuksen poiskuljettamista. Lähetettyään ¹⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto päätti ²⁾ kamarin ehdotuksesta lausunnossaan esittää, että sekä mainittu paja että Venäjän merivarustustoimen hallussa oleva saunarakennus ensi tilassa poistettaisiin, ja sen ohessa huomauttaa, etteivät kustannukset näiden rakennusten siirtämisestä missään tapauksessa saaneet joutua kaupungin rasitukseksi.

Rakennusasioissa tehtyjen maistraatin päätösten aiheuttamia valituksia. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1886 valittanut ³⁾ läänin kuvernöörille maistraatin päätöksestä, jolla huvilanomistaja I. Matrosoff oli oikeutettu rakentamaan kaksi rakennusta n. s. Strömstenin viljelysten alueelle. Kuvernöörinviraston vuonna 1887 hylättyä tämän valituksen valtuusto päätti ⁴⁾ valittaa senaattiin kuvernöörinviraston päätöksestä ja antaa sihteerilleen tehtäväksi laatia valituskirjelmän ehdotuksen.

Samoin kaupunginvaltuusto vuonna 1886 oli läänin kuvernöörille valittanut ⁵⁾ toisesta maistraatin päätöksestä, jolla kauppias A. A. Kovin oli oikeutettu rakentamaan uudisrakennus huvilan n:o 31 Pienen Silta-saaren alueelle. Kuvernöörinviraston vuonna 1887 hylättyä tämänkin valituksen valtuusto päätti ⁶⁾ tässäkin tapauksessa valittaa senaattiin kuvernöörinviraston päätöksestä, ja sihteerin tuli laatia tämänkin valituskirjelmän ehdotus.

Sitteimin valtuusto hyväksyi ⁷⁾ sihteerin laatimat valituskirjelmät.

Lupa hautausmaan perustamiseen. Erinäisten Helsingin maalaiskunnan maanomistajain anomuksen, että heille myönnettäisiin lupa yksityisen hautausmaan perustamiseen mainittuun pitäjään Olofin tilan maalle Vantaanjoen läheisyyteen, mistä anomuksesta senaatti oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa, valtuusto lähetti ⁸⁾ terveydenhoitolautakuntaan, joka kuitenkin ei vuoden varrella antanut siitä lausuntoa.

Eroavat kaupunginvaltuutetut. Maistraatille kuuluviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ maistraatille ilmoittaa, että paitsi vta Parviaista, joka oli kuollut, seuraavat kaupunginvaltuutetut olivat erovuorossa vuoden päättyessä, nimittäin: vtt Björkstén, Brummer, Elving, Fellman, von Frenckell, Frosterus, Gripenberg, Holsti, Lagerblad, Lundqvist, J. A. Nordman, af Schultén, Stenius, Stjernvall ja Svensson.

Ilmoitus uusien kaupunginvaltuutettujen vaalin toimittamisesta. Maistraatti ilmoitti ¹⁰⁾, että raastuvankokouksessa toimitetussa kuudentoista kaupunginvaltuutetun vaalissa vuoden 1887 lopussa eroavien sijaan oli valtuutetuiksi vuosiksi 1888—90 valittu seuraavat henkilöt, nimittäin: kenraalimajuri J. J. af Lindfors, ylim. professori H. Ö. L. Holsti, varatuomari R. B. Elving, protokollasihtööri J. A. Nordman, hovineuvos A. W.

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. maalisk. 3 §. — ²⁾ S:n 19 p. huhtik. 13 §. — ³⁾ Ks. s. 163. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 20 p. syysk. 19 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. syysk. 20 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. lokak. 17 §. — ⁷⁾ S:n 7 p. kesäk. 13 §. — ⁸⁾ S:n 8 p. marrask. 20 §. — ⁹⁾ S:n 20 p. jouluk. 2 §.

Brummer, leipurimestari G. M. Stenius, protokollasihteeri F. G. O. S. Stjernvall, kauppias M. J. Hj. Tallberg, ylimetsänhoitaja, hovineuvos C. J. Nummelin, ratatirehtöörinapulainen N. Th. Frosterus, liikennetirehtöörinapulainen H. C. G. A. Strandertskjöld, kenraaliluutnantti F. A. Neovius, yliopettaja, filosofiantohtori E. J. Mellberg, arkkitehti F. H. Rancken, kauppias N. A. Turdén ja oikeusraatimies K. A. Nyberg.

Kaupunginvaltuuston täydennysvaali. Maistraatti ilmoitti ¹⁾, että kaupunginvaltuuston täydennysvaalissa oli vuosiksi 1887—89 valtuutetun tehtävästä vapautetun ²⁾ vtn Sandbergin sijaan valittu lakitieteentohtori, vapaaherra B. K. J. Langenskiöld.

Kaupunginvaltuuston puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaali. Puheenjohtajakseen vuodeksi 1887 kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ uudelleen vtn af Schulténin ja varapuheenjohtajakseen samoin uudelleen vtn Aspin.

Valmisteluvaliokunnan jäsenten ja varajäsenten vaali. Valmisteluvaliokunnan jäseniksi vuoden alkupuoliskon ajaksi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto valitsi vtt Brummerin, Boreniuksen, Stjernvallin ja Dittmarin sekä varalle vtt Moringin ja Wegeliuksen; vuoden jälkipuoliskoksi ⁵⁾ valittiin valiokunnan jäseniksi vtt Brummer, Borenius, Stjernvall ja Elving, varajäseniksi vtt Dittmar ja Wegelius.

Välkikäinen vapautus majoituslautakunnan puheenjohtajan toimesta. Tehdystä anomuksesta valtuusto vapautti ⁶⁾ eversti F. Mansnerin majoi- tuslautakunnan puheenjohtajan tehtävästä kolmeksi kuukaudeksi lukien kesäkuun 1 p:stä, jona aikana lautakunnan jäsenen eversti E. E. W. Wörn- hjelmin tuli hoitaa puheenjohtajan tehtävät.

Vapautus valiokuntain jäsenyydestä. Vt Asp vapautettiin ⁷⁾ anomuk- sestaan puhtaanapitotoimen järjestämistä varten asetetun valiokunnan jäsenyydestä.

Samoin vapautettiin ⁸⁾ vt Elving anomuksestaan talousarviovaliokun- nan jäsenyydestä.

Sitä vastoin evättiin ⁹⁾ vtn Kurténin anomus, että hänet vapautettaisi- siin reaalikoulun uudestijärjestelykomitean jäsenyydestä.

Lautakuntain ja valiokuntain täydentäminen. Paikkakunnalta muutta- neen insinööri E. C. E. von Knorringin sijaan kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁰⁾ rahatoimikamarin jäseneksi vtn Moringin ja terveydenhoitolauslautakunnan jäseneksi asiamies K. Z. Bergbomin.

Puhtaanapitotoimen järjestämiskysymystä käsittelemään asetetun valio- kunnan jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ¹¹⁾ vtn Aspin sijaan valitiin ⁷⁾ lääketieteentohtori V. J. Sucksdorff.

Talousarviovaliokunnan jäseneksi tästä tehtävästä vapautetun ¹¹⁾ vtn Elvingin sijaan valittiin ⁸⁾ vt Kullhem.

Erinäisten lautakuntain ja hallitusten puheenjohtajain, varapuheen- johtajain, jäsenten ja varajäsenten vaali lähinnä seuraavaksi toimikaudeksi. Alla lueteltujen lautakuntain ja hallitusten puheenjohtajiksi, varapu- heenjohtajiksi, jäseniksi ja varajäseniksi vuoden 1887 päättyessä eroavien sijaan valittiin ¹²⁾ seuraavat henkilöt, nimittäin:

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 1 §. — ²⁾ Ks. s. 183. — ³⁾ Valt. pöytäk. 11 p. tammik. 1 §. — ⁴⁾ S:n s:n 2 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. kesäk. 24 §. — ⁶⁾ S:n 3 p. toukok. 11 §. — ⁷⁾ S:n 1 p. maalisk. 12 §. — ⁸⁾ S:n 6 p. jouluk. 1 §. — ⁹⁾ S:n 1 p. maalisk. 13 §. — ¹⁰⁾ S:n 1 p. maalisk. 11 § ja 15 p. maalisk. 6 §. — ¹¹⁾ Ks. ylemp. — ¹²⁾ Valt. pöytäk. 6 p. jouluk. 22 §.

rahatoimikamariin: jäseniksi vuosiksi 1888—90 rakennusmestari A. Ärt ja lakitieteenkandidaatti K. E. L. von Pfaler sekä vuosiksi 1888—89 kunnallispuormestariksi nimitetyn oikeusraatimies E. Öhmanin sijaan varatuomari J. A. Norrmén, puheenjohtajaksi vuodeksi 1888 varatuomari Norrmén, varapuheenjohtajaksi samaksi vuodeksi insinööri, kauppias E. F. M. Hallberg sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi vtt Moring, Grönqvist ja Åström;

terveydenhoitolautakuntaan: jäseniksi vuosiksi 1888—89 lääketieteentohtori A. F. Holmberg, asiamies K. Z. Bergbom, lääketieteentohtori V. J. Sucksdorff, insinööri R. Huber ja vt K. G. Nyström sekä varajäseniksi samaksi ajaksi teurastajamestari C. Lindroth, tehtailija J. H. Brummer, vt C. Th. Höijer, esittelijäsihteeri G. E. Fellman ja apteekkari A. Nordström;

vaivahoitohallitukseen: jäseniksi vuosiksi 1888—90 kauppias E. J. Willstedt ja senaatinkanslisti N. Estlander, puheenjohtajaksi vuodeksi 1888 tie- ja vesikulkulaitosten ylläpidon sihteeri B. Sirén sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi kauppias O. W. Laurent ja vahtimestari J. F. Holmberg;

palotoimikuntaan: jäseniksi vuosiksi 1888—89 kauppias E. J. Willstedt ja insinööri W. Thesleff sekä varajäseniksi vuodeksi 1888 kauppiat E. J. Cronvall ja K. Th. Holmström;

majoituslautakuntaan: jäseniksi vuosiksi 1888—90 eversti E. E. W. Wärnhjelm, puheenjohtajaksi vuodeksi 1888 eversti F. Mansner sekä varajäseniksi samaksi vuodeksi everstiluutnantti G. E. M. af Enehjelm ja vt Stenius;

kansankirjaston ja lukusalin toimikuntaan: jäseniksi vuosiksi 1888—90 lääketieteentohtori K. R. Sievers ja varajäseniksi samaksi ajaksi filosofianmaisteri, vapaaherra C. H. B. af Schultén;

holhouslautakuntaan: jäseniksi vuosiksi 1888—90 revisionikomissarius P. A. Rönnbäck sekä vtt J. A. Nordman ja Lindholm;

sovintolautakuntaan: jäseniksi vuodeksi 1888 professori R. F. Hermanson, asiamies K. Z. Bergbom ja vt Borenius sekä varajäseniksi esittelijäsihteerit W. Spoo ja W. G. Geitlin; samoin kuin.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokuntaan: jäseniksi vuosiksi 1888—90 professori C. G. Estlander ja kultaseppämestari O. R. Mellin.

Ilmoitus palotoimikunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalista. Palotoimikunta ilmoitti ¹⁾ valinneensa keskuudestaan puheenjohtajaksi vuodeksi 1887 insinöörikapteeni C. G. Sanmarkin ja varapuheenjohtajaksi samaksi vuodeksi filosofianmaisteri M. A. Wænerbergin.

Suomalaisen normaalilyseon kouluneuvoston valitseminen. Koulutoimen ylläpidon pyydettyä kaupunginvaltuustoa ehdottamaan jäsenet valtion haltuunsa ottaman suomalaisen normaalilyseon kouluneuvostoon kaupunginvaltuusto antoi ²⁾ valitsijamiehille, jotka oli valittu ehdottamaan jäsenet alkeisoppilaitosten kouluneuvostoihin, tehtäväksi ehdottaa edellämämainitunkin kouluneuvoston jäsenet. Valitsijamiesten ehdotuksesta valtuusto sen jälkeen päätti ³⁾ ehdottaa, että mainitun oppilaitoksen kouluneuvostoon valittaisiin kollegiasessori K. A. Slöör, pankinjohtaja W.

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 13 §. — ²⁾ S:n 11 p. lokak. 7 §. — ³⁾ S:n 8 p. marrask. 14 §.

Eneberg, pastori K. G. Tötterman, professorit J. R. Danielson ja K. G. Hällstén sekä yliopettaja C. J. Lindeqvist.

Kansakoulujen kouluneuvostojen täydennysvaali lukuvuodeksi 1886—87. Kansakoulujohtokunta ilmoitti ¹⁾, että kansakoulujen kouluneuvostojen valitsijamiehet olivat neljännen piirin neuvostoon lukuvuodeksi 1886—87 edesmenneen valtioneuvoksetar J. C. von Beckerin sijaan valinneet neiti A. Ugglan.

Kansakoulujen lukuvuoden 1887—88 kouluneuvostojen valitsijamiesten vaali. Kansakoulujen lukuvuoden 1887—88 kouluneuvostojen valitsijamiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ²⁾ vtn Grönqvistin sekä leipurimestari G. U. Sandbergin, lääketieteentohtori K. E. Holmin, kansakoulutarkastajan, filosofianmaisteri V. W. Öhbergin ja suutarimestari G. Tallgrénin.

Kansakoulujohtokunnan kahden jäsenen vaali. Kansakoulujohtokunnan jäseniksi lukuvuosiksi 1887—90 kaupunginvaltuusto valitsi ³⁾ kauppias E. Rudolphin ja vtn Wikströmin.

Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin tilintarkastajain vaali. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin vuoden 1886 tilien tarkastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁴⁾ vtt Heikelin ja Lindholmin sekä heidän varamiehikseen vtt Lagerbladina ja Kochtomofin.

Taideteollisuusyhdistyksen toimikunnan jäsenten vaali. Suomen taide-teollisuusyhdistyksen toimikunnan jäseniksi käsittelemään kaupungin avustamia teollisuus- ja alempia käsityöläiskouluja koskevia kysymyksiä kaupunginvaltuusto valitsi ⁵⁾ vtn K. A. Nordmanin ja ensimmäisen arkki-tehdin J. J. Ahrenbergin.

Kansankirjaston inventeeraajien vaali. Kansankirjaston inventeeraajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁶⁾ vtt Lindholmin ja Heikelin.

Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelevän valiokunnan jäsenten vaali. Väkijuomain anniskelu- ja vähittäismyyntiasioita käsittelemään asetetun valiokunnan jäseniksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁷⁾ vuoden alkupuoliskon ajaksi vtt Schildtin, J. A. Nordmanin, Renlundin, Heikelin ja Åströmin. Samat henkilöt valittiin ⁸⁾ vuoden jälkipuoliskoksi-kin valiokunnan jäseniksi.

Tarkastajan määrääminen Helsingin anniskeluosakeyhtiöön. Tarkastajaksi, jonka tuli ⁹⁾ olla saapuvilla Helsingin anniskeluosakeyhtiön hallituksen kokouksissa ja valvoa yhtiön toimintaa, kaupunginvaltuusto valitsi ¹⁰⁾ vtn Renlundin.

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. helmik. 25 §. — ²⁾ S:n 21 p. kesäk. 14 §. — ³⁾ S:n 21 p. kesäk. 14 §. — ⁴⁾ S:n 15 p. maalisk. 4 §. — ⁵⁾ S:n 21 p. kesäk. 26 §. — ⁶⁾ S:n 7 p. kesäk. 20 §. — ⁷⁾ S:n 11 p. tammik. 2 §. — ⁸⁾ S:n 21 p. kesäk. 25 §. — ⁹⁾ Ks. s. 179. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 25 p. tammik. 5 §.